

ntu
Nationella trygghetsundersökningen

Sammanställning av centrala resultat från Nationella trygghetsundersökningen 2017

Om otrygghet, oro för brott och förtroende för rättsväsendet

Sammanställning av
centrala resultat från Nationella
trygghetsundersökningen 2017

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Denna publikation kan laddas ner från Brottsförebyggande rådets webbplats, www.bra.se/publikationer

Brottsförebyggande rådet, Enheten för kommunikation
Box 1386, 111 93 Stockholm.
Telefon 08-527 58 400, fax 08-411 90 75,
e-post info@bra.se
Brå på Internet www.bra.se

Författare: Maria Söderström, Sofie Ahlin och Åsa Irlander Strid
Omslagsbild: Helena Halvarsson

© Brottsförebyggande rådet 2018
URN:NBN:SE:BRA-747

Inledning

Sedan 2006 har Brå årligen genomfört Nationella trygghetsundersökningen (NTU) vars syfte är att undersöka människors utsatthet för brott, upplevelse av oro och otrygghet och förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. De första resultaten från NTU 2017, om utsatthet för brott, publicerades i en delrapport i mitten av november 2017. Resterande resultat publiceras i årsrapporten för NTU den 29 januari 2018.

Eftersom flera myndigheter inom rättsväsendet använder NTU i sina årsredovisningar, publicerar Brå här en sammanfattning av resultaten för de mest centrala indikatorerna från den kommande rapporten ett par veckor i förväg.

Under 2017 har Brå genomfört ytterligare en undersökning, NTU Lokal, vilket har skett parallellt med den reguljära undersökningen. Detta har gjorts i samarbete med Polismyndigheten. Resultaten redovisas på lokal och regional nivå och lämnades över till Polismyndigheten i mitten av november. NTU Lokal har genomförts med annan metod och nivåerna är därför inte direkt jämförbara med reguljära NTU. I texten nedan lyfts därför endast resultat från reguljära NTU eftersom de, till skillnad från NTU Lokal, beskriver utvecklingen över tid.

Nedan redovisas grundläggande information om metoden för reguljära NTU.

Metod för reguljära NTU

Urval: 20 000 personer.

Urval: 16–74 år. Stratifierat obundet slumpmässigt urval på län.

Antal svar: Cirka 11 600 personer.

Svarsfrekvens: 59 procent.

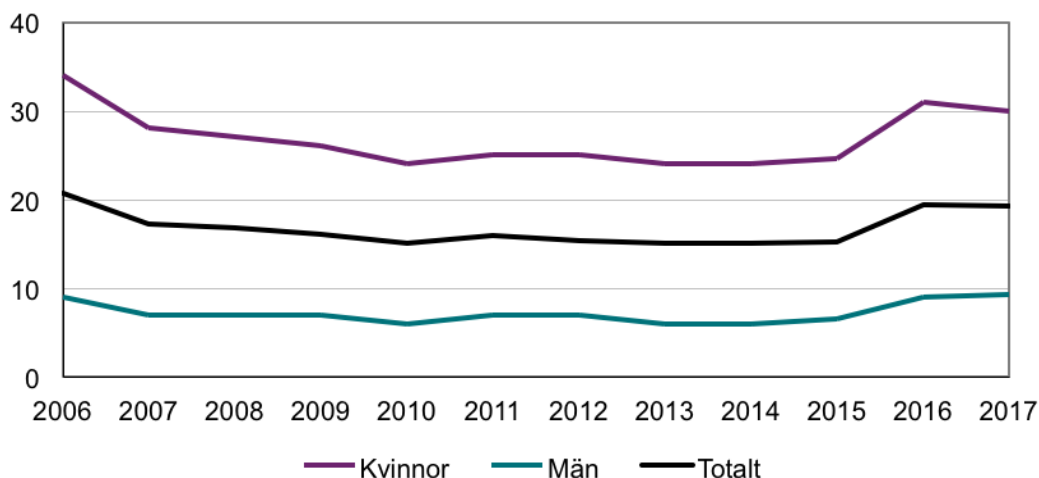
Datainsamlingsmetod: Huvudsakligen telefonintervjuer.

Otrygghet ute sen kväll

I reguljära NTU 2017 uppger 19 procent av befolkningen (16–79 år) att de känner sig mycket eller ganska otrygga eller att de till följd av otrygghet avstår från att gå ut ensamma sena kvällar, vilket är på samma nivå som föregående år. Andelen sjönk från 2006 (21 %) till 2010 (15 %) och låg därefter på en stabil nivå fram till 2015. Av kvinnorna är andelen 30 procent, vilket ska jämföras med 9 procent av männen (figur 1 och tabell 1).

Kvinnorna avstår också i betydligt större utsträckning än männen från att gå ut; 12 procent av kvinnorna i befolkningen (16–79 år) undviker att gå ut ensamma sent på kvällen i sitt bostadsområde på grund av otrygghet. Motsvarande siffra för männen är 2 procent (tabell 1). Andelen otrygga är särskilt stor bland de yngsta och äldsta kvinnorna i undersökningen; bland män är det däremot inte några större skillnader mellan åldersgrupperna.

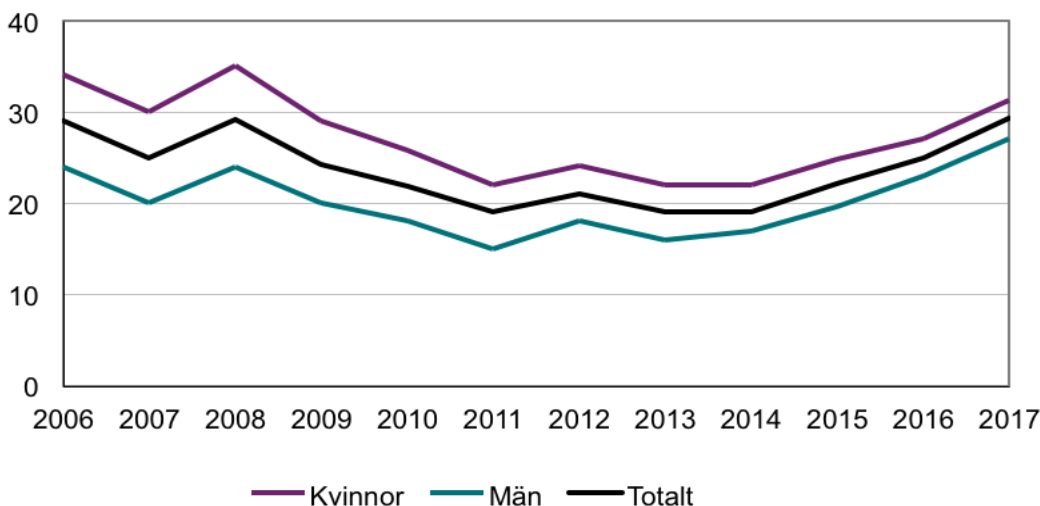
Figur 1. Otrygga (mycket/ganska otrygga) när de går ut sent på kvällen, samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i det egna bostadsområdet. Andel i procent av befolkningen (16–79 år) samt andel för respektive kön, åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

Oro för brottsligheten i samhället

Nästan en tredjedel av befolkningen (29 %) oroar sig i stor utsträckning över brottsligheten i samhället. Det är en ökning sedan förra året, då 25 procent upplevde stor oro över brottsligheten. Fram till 2011 minskade andelen som känner stor oro, men från 2014 och framåt syns en tydlig uppgång och nu är andelen på samma nivå som den som uppmättes vid det första mättillfället (2006). Kvinnor uppger sådan oro i större utsträckning än män, men utvecklingen över tid för kvinnor och män är ändå likartad (figur 2 och tabell 2).

Figur 2. Stor oro över brottsligheten i samhället. Andel i procent av befolkningen (16–79 år) samt andel för respektive kön, åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

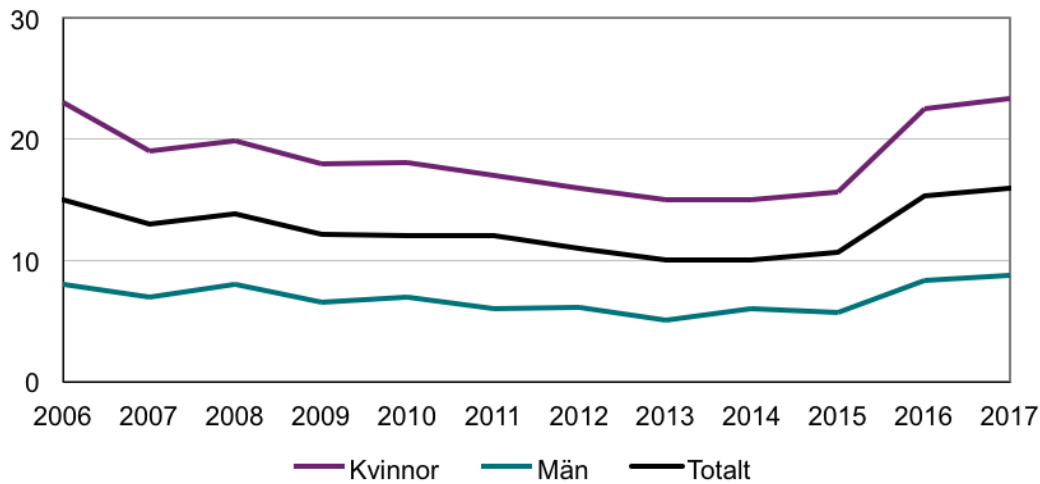

Oro för olika typer av brott

Den andel som uppger att de mycket eller ganska ofta oroar sig för överfall eller misshandel är 16 procent. Sådan oro ökade påtagligt mellan 2015 och 2016 (från 11 % till 15 %) och ligger kvar på ungefär samma nivå i år. Det är betydligt vanligare att kvinnor oroar sig för att bli utsatta för

överfall eller misshandel än att män gör det, men utvecklingen över tid för män och kvinnor är ändå likartad (figur 3 och tabell 3).

Figur 3. Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för överfall/misshandel. Andel i procent av befolkningen (16–79 år) samt andel för respektive kön, åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

År 2017 uppger 20 procent av befolkningen att de oroar sig för bostadsinbrott, vilket är en fortsättning på en svag ökning som har pågått sedan 2011. Det är vanligare att kvinnor oroar sig för bostadsinbrott än att män gör det (tabell 3).

Bland de respondenter som angett att någon i hushållet äger en bil är 16 procent oroliga för att bilen ska bli stulen eller utsättas för skadegörelse. Det är en ökning med 2 procentenheter jämfört med året innan (14 % 2016). Andelen minskade mellan 2006 och 2013 (från 22 till 12 %) men har sedan 2014 ökat successivt. Andelen oroliga är i princip lika stor för kvinnor som för män (tabell 3).

Förtroende för rättsväsendet

Drygt hälften, 55 procent, av befolkningen (16–79 år) har stort förtroende (mycket stort eller ganska stort) för *rättsväsendet som helhet*, vilket är en minskning med 6 procentenheter från 2016. Förtroendet ökade fram till 2015, men har därefter minskat tydligt, och idag är andelen med stort förtroende tillbaka på samma nivå som när mätningarna inleddes 2006 (figur 4). Om de senaste två årens minskning är början på en ny trend är ännu för tidigt att säga.

Även vad gäller förtroendet för *polisen* är det drygt hälften (54 %) som har stort förtroende, vilket är mindre än föregående år (61 % 2016). Förtroendet ökade fram till 2015 men de senaste två åren har förtroendet minskat tydligt och andelen i årets mätning är tillbaka på samma nivå som när mätningarna inleddes 2006. Om minskningen de senaste två åren är början på en nedåtgående trend är för tidigt att säga.

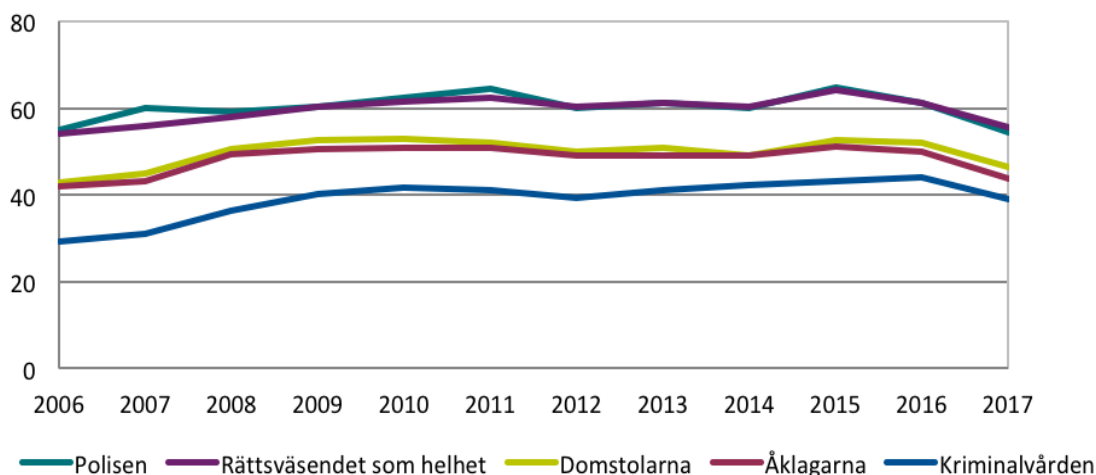
Mindre än hälften av befolkningen (16–79 år) har stort förtroende för *åklagarna* (44 %), vilket är mindre än 2016 (50 %). Andelen ökade fram till 2009 och har därefter legat på en stabil nivå fram till minskningen 2017. Det är ännu för tidigt att säga om minskningen är ett trendbrott från en annars stabil nivå.

Knappt hälften av befolkningen (16–79 år) har stort förtroende för *domstolarna* (47 %), vilket är lägre än 2016 (52 %). Andelen ökade fram till 2009 och har därefter legat på en stabil nivå fram till minskningen 2017. Det är ännu för tidigt att säga om minskningen är ett trendbrott från en annars stabil nivå.

Andelen med stort förtroende för *kriminalvården* är 39 procent, vilket är mindre än för de andra myndigheterna och en minskning med 5 procentenheter från 2016. Andelen ökade under åren 2006–2016, och då framförallt under första delen av perioden. Om det senaste årets minskning är början på en nedåtgående trend är för tidigt att avgöra.

Det är något vanligare att kvinnor har stort förtroende för rättsväsendet än att män har det, men skillnaden är liten och utvecklingen för kvinnor och män är likartad.

Figur 4. Stort (mycket/ganska stort) förtroende för rättsväsendet. Andel i procent av befolkningen (16–79 år), åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

Tabeller

Tabell 1. Otrygghet vid utevistelse sen kväll. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas den andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, för respektive grupp i befolkningen. Resultat för åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

		REGULJÄRA NTU											
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SAMTLIGA, 16–79 ÅR		21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	19 (7)	19 (7)
Män		9 (2)	7 (2)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	6 (1)	7 (1)	9 (2)	9 (2)
Kvinnor		34 (14)	28 (12)	27 (12)	26 (10)	24 (10)	25 (11)	25 (10)	24 (10)	24 (10)	25 (9)	31 (12)	30 (12)
Män													
16–19 år		6 (1)	4 (0)	5 (0)	6 (1)	4 (1)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	5 (0)	4 (1)	9 (2)	9 (1)
20–24 år		12 (1)	8 (0)	6 (0)	8 (0)	4 (1)	6 (0)	6 (0)	4 (1)	7 (1)	5 (1)	8 (1)	7 (0)
25–34 år		7 (0)	6 (1)	7 (1)	5 (0)	4 (0)	5 (1)	7 (0)	7 (1)	6 (0)	7 (1)	9 (1)	8 (1)
35–44 år		8 (0)	5 (0)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	6 (0)	9 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (0)	9 (1)	8 (2)
45–54 år		7 (2)	8 (1)	8 (1)	6 (1)	5 (2)	7 (1)	5 (0)	5 (1)	4 (0)	8 (1)	9 (0)	10 (2)
55–64 år		9 (2)	9 (3)	8 (2)	6 (2)	8 (2)	8 (1)	6 (1)	6 (2)	5 (1)	7 (2)	10 (2)	11 (2)
65–74 år		13 (3)	10 (4)	9 (3)	10 (4)	10 (3)	8 (2)	8 (1)	9 (3)	10 (2)	7 (2)	9 (3)	10 (2)
75–79 år		13 (8)	14 (5)	14 (8)	12 (5)	11 (5)	13 (6)	13 (5)	12 (4)	8 (4)	10 (4)	9 (4)	13 (5)
Kvinnor													
16–19 år		33 (9)	29 (5)	24 (6)	24 (5)	25 (6)	26 (6)	28 (8)	25 (8)	25 (5)	24 (6)	36 (10)	37 (10)
20–24 år		40 (9)	35 (7)	32 (7)	30 (6)	31 (7)	29 (8)	30 (9)	32 (7)	29 (7)	34 (7)	33 (9)	36 (10)
25–34 år		33 (9)	29 (10)	27 (8)	27 (7)	24 (7)	28 (8)	25 (8)	27 (9)	27 (8)	27 (8)	37 (10)	31 (9)
35–44 år		30 (11)	23 (7)	22 (9)	23 (8)	20 (8)	20 (7)	22 (8)	20 (6)	22 (9)	20 (7)	27 (8)	30 (10)
45–54 år		26 (10)	20 (9)	19 (9)	21 (7)	18 (7)	20 (10)	17 (7)	16 (6)	17 (6)	21 (8)	25 (10)	25 (10)
55–64 år		35 (18)	28 (16)	30 (15)	24 (12)	25 (12)	25 (13)	24 (11)	20 (9)	20 (11)	23 (11)	27 (13)	25 (10)
65–74 år		41 (25)	38 (26)	37 (24)	33 (21)	30 (21)	32 (19)	30 (17)	28 (18)	28 (15)	26 (15)	31 (18)	31 (20)
75–79 år		55 (41)	42 (32)	48 (35)	47 (34)	39 (30)	37 (26)	43 (31)	40 (30)	35 (24)	35 (25)	39 (27)	38 (24)

Tabell 2. Stor oro över brottsligheten i samhället. Andel i procent av befolkningen samt andel för respektive kön. Resultat för åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

	REGULJÄRA NTU											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	29	25	29	24	22	19	21	19	19	22	25	29
Män	24	20	24	20	18	15	18	16	17	20	23	27
Kvinnor	34	30	35	29	26	22	24	22	22	25	27	31

Tabell 3. Stor oro för att utsättas för olika brottstyper. Andel i procent av befolkningen samt andel för respektive kön. Resultat för åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

	REGULJÄRA NTU											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BOSTADSBROTT												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	17	15	16	16	15	14	17	16	16	19	19	20
Män	14	12	13	13	12	11	14	13	14	15	17	17
Kvinnor	20	18	18	18	18	17	20	19	19	22	22	23
ÖVERFALL/ MISSHANDEL												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	15	13	14	12	12	12	11	10	10	11	15	16
Män	8	7	8	7	7	6	6	5	6	6	8	9
Kvinnor	23	19	20	18	18	17	16	15	15	16	22	23
STÖLD AV/SKADE- GÖRELSE PÅ FORDON												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	22	18	18	16	14	13	13	12	12	13	14	16
Män	21	17	19	15	14	12	13	12	12	12	15	16
Kvinnor	23	19	18	16	14	13	13	13	13	14	14	16

Tabell 4. Stort förtroende (mycket/ganska stort) för rättsväsendet. Andel i procent av befolkningen samt andel för respektive kön. Resultat för åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

	REGULJÄRA NTU											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
RÄTTSVÄSENDET												
SOM HELHET												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	54	56	58	60	61	62	60	61	60	64	61	55
Män	52	54	55	57	58	60	57	58	57	63	58	52
Kvinnor	55	58	61	63	65	64	62	63	62	65	63	59
POLISEN												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	55	60	59	60	62	65	60	61	60	65	61	54
Män	52	56	55	57	58	62	55	57	55	62	57	50
Kvinnor	59	63	63	64	66	67	64	64	65	68	65	59
ÅKLAGARNA												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	42	43	49	51	51	51	49	49	49	51	50	44
Män	43	43	49	48	49	49	47	48	47	50	48	43
Kvinnor	42	44	50	53	53	52	50	50	50	53	52	45
DOMSTOLARNA												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	43	45	50	53	53	52	50	51	49	53	52	47
Män	44	45	51	51	52	51	49	50	49	53	52	47
Kvinnor	41	45	50	54	54	53	51	52	49	53	52	46
KRIMINALVÅRDEN												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	29	31	36	40	42	41	39	41	42	43	44	39
Män	28	30	35	38	39	39	37	40	41	42	44	39
Kvinnor	30	33	38	42	44	43	40	43	43	44	44	39

Tabell 5. Litet förtroende (mycket/ganska litet) för rättsväsendet. Andel i procent av befolkningen samt andel för respektive kön. Resultat för åren 2006–2017 enligt reguljära NTU.

	REGULJÄRA NTU											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
RÄTTSVÄSENDET												
SOM HELHET												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	15	14	13	13	12	11	13	12	14	12	14	18
Män	18	18	16	16	15	13	15	15	16	13	16	22
Kvinnor	13	11	10	10	10	9	10	9	11	10	11	14
POLISEN												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	17	14	14	14	13	11	13	13	14	12	14	19
Män	20	17	18	18	16	14	17	16	18	15	18	24
Kvinnor	13	11	11	11	10	9	10	10	11	10	11	14
ÅKLAGARNA												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	9	10	9	8	8	8	8	8	10	8	10	12
Män	11	12	10	10	10	9	11	11	12	9	12	16
Kvinnor	7	8	7	6	7	6	6	5	8	6	8	9
DOMSTOLARNA												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	13	13	11	10	10	10	10	10	13	10	12	15
Män	15	15	13	12	13	11	13	13	15	12	14	17
Kvinnor	11	11	9	8	8	8	8	8	12	9	10	13
KRIMINALVÅRDEN												
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	22	20	17	14	13	12	13	12	12	11	11	11
Män	24	22	19	16	15	13	15	13	13	12	12	12
Kvinnor	19	18	15	13	11	11	11	10	10	9	10	10

Tabell 6. Förtroende för rättsväsendet i olika åldersgrupper. Andel i procent av befolkningen samt andel för respektive åldergrupp. Resultat för år 2017 enligt reguljära NTU.

Förtroende:		REGULJÄRA NTU																	
		Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
Stort ¹	Litet ²	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet	Stort	Litet
SAMTLIGA, 16-79 ÅR																			
Ålder																			
16-19 år	55	18	54	19	44	12	47	15	39	11	48	16	39	25	53	13	54	14	8
20-24 år	66	11	71	10	54	6	58	8	57	5	55	11	57	12	61	10	68	8	14
25-34 år	58	15	60	16	45	12	47	14	46	10	48	18	45	21	53	15	59	14	12
35-44 år	58	18	58	17	48	11	48	16	45	10	49	15	43	22	54	13	58	12	13
45-54 år	57	19	54	19	44	12	47	16	37	12	52	14	39	24	55	12	57	13	13
55-64 år	55	19	53	20	46	14	48	14	37	11	50	16	36	28	55	12	54	13	17
65-74 år	51	20	49	22	39	15	42	17	33	13	44	18	33	30	50	13	48	17	17
75-79 år	51	17	49	21	39	14	43	17	33	14	43	17	32	29	48	14	46	17	14
	55	17	55	20	37	11	43	14	36	12	39	17	34	24	49	12	48	14	14

¹ "Stort" innebär något av svarsalternativen "mycket stort förtroende" eller "ganska stort förtroende".

² "Litet" innebär något av svarsalternativen "mycket litet förtroende" eller "ganska litet förtroende".